

Gent, 27 mei 2023

Beste leden,

De zomervakantie gloort aan de horizon, het werkjaar 2022-'23 nadert zijn einde. Een moment om even halt te houden bij wat weegt en beweegt in het GPP en daarbuiten.

Het is met een zekere verdeeldheid dat ik deze brief aanvat daar de vorige nieuwsbrief en ook de daaropvolgende brief van het Bestuur, sterk de klemtoon legde op de doorstart van het Schrijfatelier. Tot op heden vond deze niet plaats, om diverse redenen waarvan de ene mij duidelijker is dan de andere. Er kwam respons op de uitnodiging – waarvoor dank- maar deze bleef beperkt. Het is geweten dat het verenigingsleven (het Gezelschap is allerm minst een geïsoleerd geval) niet meer is wat het pakweg 30 jaar geleden was, dat de tijdsgeest en de regelende structuren veranderd zijn. De mogelijkheden tot engagement zijn ook veel diverser geworden. In een boutade zouden we kunnen stellen dat “het GPP niet langer het centrum van het sociale leven van haar leden is”. Gelukkig maar of niet?

In ieder geval, het is wat het is! Hoewel het verlangen van ondergetekende op dit punt de afgelopen maanden ook te lijden heeft gehad, zijn er vragen die blijvend insisteren: Wat is dat tegenwoordig een psychoanalytische vereniging en in het bijzonder het Gezelschap? Hoe denken we over de vraag, de noodzaak en de functie van zowel de vereniging als het lidmaatschap? Welke verantwoordelijkheid dragen we tegenover de psychoanalyse, zowel intern als extern? En met de vaststellingen die er zijn, hoe zijn we anno 2023 georganiseerd?

Het Schrijfatelier is misschien een bedrieglijke term, alsof er zou moeten geschreven worden waarvan we à la limite weten dat het zich niet laat schrijven. Maar niettemin als aanduiding dat daar wel een belangrijk werk gelegen is, om vanuit een brede gedragenheid na te denken en te spreken over de toekomst van een collectief. Ik stel voor dat we op komende ontmoetingsmomenten de draad terug oppikken, in de eerste plaats een dispositief (het Schrijfatelier of iets anders) te bedenken die zich confronteert met dit onvermijdelijke hiaat.

Iets wat in al zijn hiaten onverminderd eindeloos lijkt door te denderen, zijn de **maatschappelijke** tijdingen. Om jullie enigszins te informeren, zal ik pogen één en ander te triëren.

Om te beginnen het *Platform Psychotherapie*: na een ontmoeting tussen voortrekker Sonja Delbeecke en de minister van volksgezondheid, Frank Vandenbroucke bleek dat er weinig perspectief op vlak van erkenning is voor psychotherapeuten die geen psycholoog of orthopedagoog zijn. Uit het overleg met de advocate van het Platform werd beslist dat er geen politieke basis is om een gerechtelijke procedure op te starten. Hierop werd besloten om de weg van het lobbyen in te slaan en beroep te doen op dienstverlening die mogelijkheden biedt om op een invloedrijke en beïnvloedende manier te communiceren in de pers en contacten te leggen met de politiek. Binnen de RvB werd ervoor gekozen deze koerswijziging niet (financieel) te steunen, hoewel we de beweging in haar intenties nog steeds genegen zijn.

De *Psychologencommissie*. Er is reeds lang een hervorming gepland, o.m. waarbij de leden van de disciplinaire instanties en de vertegenwoordigers in de plenaire raad rechtstreeks onder alle psychologen zouden verkozen kunnen worden en niet enkel via de beroepsverenigingen. Er is ook gevraagd naar uitklaring inzake de verhouding Compsy en de Toezichtscommissie die opgericht is vanuit de Kwaliteitswet en voor alle gezondheidszorgberoepen geldt - dus ook voor psychologen en pedagogen. Ideaal fungeert Compsy als de toezichthoudende orde zoals voorzien voor de

gezondheidszorgberoepen (zie onze brief in 2020). Ondertussen zoeken de klinisch orthopedagogen toenadering om zich ook onder de Psychologencommissie te verenigen inzake deontologie. Daarnaast is er wat te doen geweest rond de erkenning van de titel van psycholoog. Hiertoe en ook voor het onderworpen zijn aan de Tuchtraad moeten psychologen zich registreren bij de Psychologencommissie (ministerie Middenstand). Om de klinische psychologie te beoefenen, moeten psychologen een visum aanvragen bij Volksgezondheid. In de praktijk kunnen psychologen de klinische psychologie beoefenen met een visum, zonder zich te registreren bij de Psychologencommissie. Dat betekent dat de patiënten van deze psychologen geen beroep kunnen doen op de Tuchtraad en de deontologische code.

Eén en ander zou te maken hebben met een spreidstand tussen de 2 ministeries. Enerzijds het Ministerie van Volksgezondheid waarbij de minister vindt dat een Psychologencommissie en een afzonderlijke deontologische code voor psychologen weinig zin heeft. Hij gaat ervan uit dat de deontologie door de Patiëntenrechtenwet en de Kwaliteitswet geregeld is, en dat de (interdisciplinaire) Toezichtcommissie de deontologische vragen en problemen zal kunnen behandelen. Anderzijds de minister van Middenstand (die dus de bevoegde minister is van de Psychologencommissie) die bereid om verder te zoeken naar een manier om de Psychologencommissie binnen de hele constellatie van volksgezondheid een officiële positie te geven. Hij wil verdedigen dat de deontologische code en de Tuchtprocedure een meerwaarde bieden ten opzichte van de algemene regeling via de wet, maar hij wil daar ook argumenten voor. De psychologencommissie zoekt dit momenteel uit en het *Comité voor Vigilantie* ondersteunt dit. Deze denkoefening kan een goede manier zijn om de specificiteit van de geestelijke gezondheidszorg in het algemeen, ten opzichte van de somatische zorg, wat te verhelderen.

Tot slot de professionele stage voor klinisch psychologen. Enkele jaren geleden is er immers een wet gekomen die stelt dat een afgestudeerde master nog een jaar betaalde stage moet doen om klinisch psycholoog te worden. De oproep naar stagemeesters had echter zeer weinig gevolg, wellicht omdat het absoluut niet duidelijk is wie bevoegd is voor deze materie, en wie die stage zal moeten betalen. Dienaangaande vond er een overleg plaats tussen *UPPsy-BUPsy* en leden van Open VLD, onder meer omtrent het voorstel van minister Vandenbroucke dat de toekomstige klinisch psychologen, na hun master, standaard stage zou laten lopen bij de ELP (eerste lijnspsychologen). Open VLD was in elk geval evenmin voorstander van dit voorstel en begrepen goed dat ELP slechts een klein fragment van de klinische ervaring kan bieden die vereist is om ingezet te kunnen worden in de geestelijke gezondheidszorg in het algemeen. Wat betreft financiering bleek er echter zeer weinig ruimte.

Waar ruimte geen probleem vormt, althans om **uit te wisselen**, is bij onze vrienden van het I-AEP. De voorbije periode, hoewel immer latent, stond de kwestie van vrijheid van spreken en het meningsverschil zowel binnen als buiten het Interassociatief op de voorgrond. Dit eerste alludeert op de veelvuldige geanimeerde discussies waarbij men zich al eens durft te vergalopperen in één of andere vorm van agressie. Het tweede verwijst uiteraard naar de aanvallen die de Psychoanalyse te incasseren heeft in de publieke ruimte. De vraag die zich op dit punt stelt betreft de manier waarop de psychoanalyse de positie van het subject van het onbewuste te verdedigen heeft? Vanzelfsprekend via de dagelijkse kliniek maar een ander vraagstuk is hoe zich te verhouden tegenover het monddood maken, het uitwissen zelfs van het psychoanalytische gedachtegoed in de sociale ruimte?

Het hoeft derhalve niet te verbazen dat voor komende coördinaties de vraag “Waar zitten de bedreigingen -extern en intern- voor de psychoanalyse?” geagendeerd staat. Daarnaast maar niet vreemd aan voorgaande, worstelt het I-AEP met het gegeven dat het stelselmatig verworpen is tot een kleine kring van bekenden. Beide probleemstellingen leidden tot de idee om voor 2024 een dubbel seminarie te organiseren omtrent de weerstand tegen en binnen de psychoanalyse.

Maar eerst het seminarie in het fijne Grenoble dat volgende week, in het weekend van 2-4 juni,

plaatsvindt. De titel van dit te smaken evenement luidt “Art(s), Réel et Psychoanalyse” [INTERASSOCIATIF GRENOBLE \(readymag.com\)](http://INTERASSOCIATIF GRENOBLE (readymag.com)). Leden Jean-Pierre VE, Leo R en Michiel VH zullen er onder andere spreken. Geïnteresseerden zijn steeds welkom om deel te nemen aan het seminarie. Dit laatste geldt uiteraard ook voor de coördinaties, Jean-Pierre zal je met veel plezier op sleeptouw willen nemen.

De verantwoordelijken van het **Vormingsinstituut** zijn bezig met de laatste hand te leggen aan het programma voor het nieuwe werkjaar. Er zijn actueel 7 seminaries in opbouw, een aantal seminaries zullen verder lopen en er zitten nieuwigheden in de pijplijn (Naam-van-de-Vader, de Forische functie...). Er zal hier binnenkort nog over gecommuniceerd worden. *Woensdag 27/9* werd alvast als datum voor de *Info-avond* geprikt en zal doorgaan in het Guislain. Verder wordt er ook nog nagedacht over een billijke prijsstijging voor de seminaries.

Gezien het vele mailverkeer van het VI, werd er samen met het secretariaat **website** ten langen leste werk gemaakt van het opkuisen van de mailinglijsten. Het kwam tot een opsplitsing in 2 mailinglijsten. Een kleine, interne met alle leden van het GPP om snel info te kunnen uitwisselen en daarnaast een ‘moederlijst’ voor uitwisseling op grote schaal zowel voor het VI als voor het GPP. Deze lijst bevat naast de leden ook de niet-leden (geïnteresseerden, deelnemers aan het VI van de laatste jaren, contactpersonen in instituties...). Lijkt logisch allemaal maar het bleek een behoorlijk werk om alle mailadressen eens uit te filteren en de lijsten terug min of meer up-to-date te krijgen. Ook wat betreft de operationaliteit van sommige functies op de website zijn er klachten en worden we niet altijd even vlot bediend door onze webbouwer Karakters. Er wordt uitgekeken naar andere opties op dit vlak, suggesties zijn steeds welkom.

Zeer binnenkort, *woensdag 31 mei*, gooit het **secretariaat Onthaal** zijn deuren open. Emma Dhaenens wordt er ontvangen als nieuw lid. David Blomme komt ter ingeleide spreken over zijn parcours en de thematiek van het verenigen. De Onthaalavond gaat vanaf 20u door in ontmoetingscentrum De Porre, Jules de Saint-Genoisstraat 101, 9050 Gentbrugge. Chris Reyms maakte de omgekeerde beweging en zette haar lidmaatschap stop. Het Cartel Permanent Onthaal kende na een impasse toch een nieuwe kandidaat in de hoedanigheid van Nathalie De Neef. Zoals gekend kunnen leden zich bij het secretariaat Onthaal steeds aanmelden om zich te wagen aan het interessante experiment van te getuigen over het eigen parcours ten aanzien van enkele anderen. Niettemin gok ik erop dat “het deelnameprobleem” zich zal herhalen. Zoals in de vorige nieuwsbrief verwijzen we in deze naar de tekst als dispositief en in het bijzonder de soms ideologisch beladen zaak van het eigen verlangen versus de vraag/uitnodiging van het Cartel of ruimer: de Vereniging.

Het **secretariaat Cartels** laat weten dat de Intercarteldag opnieuw aan het begin van het nieuwe werkjaar zal vallen. De datum is nog niet helemaal duidelijk maar vermoedelijk zal de keuze vallen op hetzij zaterdag 16/9 hetzij 7/10. Locatie en programma liggen ook nog niet vast maar binnenkort zal hier ongetwijfeld over gecommuniceerd worden. Verder valt het op dat er, ondanks een aantal oproepen van Ben VN, sinds enige tijd weinig cartels gedeclareerd worden. Enerzijds is cartelwerk een essentieel element in een psychoanalytische vorming, anderzijds toont het declareren van cartels ook waarrond leden (en niet-leden) aan het werk zijn. De registratie is op zich een vorm van erkenning maar kan ook fungeren als hefboom om tot een product te komen. Dit laatste is dan weer interessant voor het organiseren van een Intercarteldag en is niet zelden een vuurdoop geweest om voor een groep te spreken.

Dit ligt ook in de lijn van een vaststelling die Wim G. maakt als voorzitter van **Idesça**, dat het moeilijk is om sprekers te vinden voor studiedagen en uitgenodigden eerder geneigd zijn om te weigeren dan de gelegenheid te omarmen. Eén van de elementen die daar ongetwijfeld in meespeelt is dat spreken op studiedagen niet langer nodig is voor het uitbouwen van een praktijk.

Moeilijk maar niet onmogelijk want in het voorjaar vonden de studiedagen rond *Klinisch werk* en *Encore* plaats. Tevens werd er een vertaling gepubliceerd van het zeer aanbevelenswaardig boek van Bernard Delguste *Een divan op de psychiatrische spoeddienst*.

Alvorens te eindigen met de aankomende IntrAdag als afsluiter van het werkjaar, werpen we ook al even de blik voorbij het nakende zomerreces met de *Algemene Vergadering op zondag 1 oktober*. Dit jaar kunnen we opnieuw terecht in het Groot Begijnhof én het betreft een verkiezingsjaar! Een officiële uitnodiging en verdere info volgen uiteraard nog maar het kan geen kwaad om in de hangmat onder een boom al eens te mijmeren over de eigen verkiesbaarheid. Leden die zich kandidaat willen stellen voor deze of gene functie, mogen mij dit steeds laten weten.

De *IntrAdag* dus. Zoals in de uitnodiging staat te lezen werd deze bijeenkomst georganiseerd vanuit een brainstorm aangaande het Atelier van het Gezelschap. In de voormiddag maken we ruimte voor een Octaviaanse discussie met als titel *Is het verlangen van de analyticus authentiek?*, in de namiddag laten we Alain Pringels via *Beckett en de vrije associatie* op u los. Het verheugt me dat er al aardig wat inschrijvingen zijn binnengestroomd maar alles-kan-beter-gewijs luidt het adagium zoals steeds: Allen daarheen!

Datum en plaats van afspraak: 10 juni in de Bistro van Theater Tinnenpot.

Ziezo, het is buiten mijn verwachtingen om nog een lijvig beestje geworden. In ieder geval hoop ik jullie te mogen treffen op één van de komende gelegenheden! Mocht dit niet lukken, wens ik jullie alvast een deugddoende vakantie toe!

Beste groet,

Seppe Jacobs
Voorzitter GPP